

HODNOCENÍ ZDRAVOTNÍHO STAVU A SUBJEKTIVNÍHO PŘÍSTUPU KE ZDRAVÍ VE SLEDOVANÉM SOUBORU OSTRAVSKÉ POPULACE.

Předběžné výsledky grantového úkolu IGA MZ ČR č. NJ/6139-3.

MUDr. Anna Šplíchalová, Ing. Hana Tomášková, Bc. Hana Šlachtová, Mgr. Taťána Machová
Krajská hygienická stanice Ostrava

Tato práce se zabývá hodnocením zdravotního stavu u sledovaného vzorku obyvatel města Ostravy, jehož demografická a socioekonomická specifikace byla předmětem předchozího sdělení (Šlachtová a kol.). Zdrojem dat byla část rozsáhlého dotazníku zaměřená na subjektivní hodnocení zdravotního stavu, výskyt chronických onemocnění, užívání léků, postoj respondentů ke zdravotním preventivním opatřením, způsob řešení svých zdravotních potíží a subjektivní pohled na hodnocení úrovně poskytované lékařské péče.

U otázky subjektivního hodnocení svého zdravotního stavu výsledky ukázaly, že 75% respondentů se cítí velmi dobře nebo dobře a čtvrtina se necítí dobře a má dlouhodobé zdravotní potíže. Bylo prokázáno, že toto hodnocení vlastního zdraví se zhoršuje s přibývajícím věkem a výsledky jsou statisticky významné ($p < 0,001$). Ve sledovaném souboru 52% osob udalo, že je trápí závažné chronické onemocnění - významně více u mužů ($p < 0,01$) a frekvence výskytu významně stoupala s věkem ($p < 0,001$). Toto závažné chronické onemocnění se ve 28% týkalo onemocnění kloubů, páteře a pohybového aparátu, 19% nemocí srdce a cév a v 9% případů onemocnění dýchacího ústrojí. Ve výskytu všech sledovaných onemocnění nebyly prokázány významné rozdíly mezi pohlavními. Pětina respondentů pravidelně užívá léky na lékařský předpis, přestože neudala přítomnost žádného chronického onemocnění, na které trpí. Pravidelné užívání léků proti bolestem bez předpisu udalo 16,6% žen a 9,3% mužů ($p < 0,01$), 5,5% osob deklarovalo pravidelné užívání uklidňujících léků bez předpisu a 3% pravidelné užívání hypnotik bez předpisu.

Při výskytu zdravotních potíží 66% dotazovaných vyhledá lékařské ošetření, 23% se léčí samo a 4% jim nevěnuje pozornost. Při onemocnění z nachlazení spojených s teplotami 47% respondentů užije léky prodávané bez receptu a léčí se doma až po práci, 30% navštíví lékaře a čerpá nemocenskou, 10% se neléčí a čeká až onemocnění odezní samo a 5% si na léčení vybere několik dnů řádné dovolené. V případě, že lékař k léčení nařídí nemocenskou, polovina osob v šetřeném souboru ji čerpá a 10% situaci řeší dovolenou.

Účast na pravidelných preventivních prohlídkách u svého praktického lékaře udalo 52% respondentů, u svého závodního lékaře 48%, u svého zubaře 76% a pravidelné preventivní prohlídky u svého gynekologa absolvuje 70% žen. Spokojenost s úrovní poskytované lékařské péče uvádí 78% dotazovaných, 16% vyjádřilo nespokojenost. U této otázky bylo zjištěno, že spokojenost s věkem roste a nespokojenost klesá ($p < 0,05$), významný rozdíl mezi ženami a muži nebyl prokázán.

Většina žen (65%) i mužů (53%) ve sledovaném souboru se zabývá udržením nějakého limitu své hmotnosti ($p < 0,01$), vliv věku ani body-mass indexu (BMI) nebyl významný. Výsledky hodnocení BMI ukázal na významně vyšší zastoupení žen než mužů v kategorii s nadváhou a významně vyšší počet mužů ve skupině s podprůměrnou hodnotou BMI ($p < 0,001$).

Významně více žen (83%) než mužů (76%) se věnuje sledování informací zabývajících se možnostmi zlepšení zdravotního stavu ($p < 0,01$). Nejčastějším zdrojem těchto informací jsou sdělovací prostředky (73%), lékař (40%) a odborná literatura (40%).

V současné době probíhá další detailní analýza výsledků této studie. Aktuální informace o průběhu celého grantového úkolu včetně přehledu realizovaných i připravovaných prezentací a publikací jsou přístupné na internetové adrese:

www.khsova.cz/projekty/ses/index.htm